

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 30 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia Alina Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2021 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa małoletniej N. K. reprezentowanej przez matkę M. S.

przeciwko A. K.

o alimenty

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyrok Sądu Rejonowego Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z dnia 19 maja 2021 r.

sygn. akt IV Rc 832/19

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

Alina Szymanowska

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 maja 2021 r. Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, sygn. akt IV RC 832/19, w sprawie z powództwa małoletniej N. K. działającej przez matkę M. S. przeciwko A. K. o alimenty:

- w punkcie 1 zasądził od pozwanego A. K. na rzecz jego małoletniej córki N. k. rentę alimentacyjną w kwocie po 1750 zł miesięcznie począwszy od 1 września 2019 r. płatną z góry do dnia 10 każdego miesiąca do rąk matki małoletniej powódki M. S. z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat,
- w pozostałym zakresie powództwo oddalił,
- wyrokowi w punkcie 1. nadano rygor natychmiastowej wykonalności,
- wyrokowi w punkcie 1. nadano klauzulę wykonalności,
- nie obciążono strony kosztami sądowymi, a koszty zastępstwa procesowego strony poniosą we własnym zakresie.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne przytoczone w uzasadnieniu wyroku (k. 452- 467 akt):

Apelację od powyższego wyroku w zakresie obejmującym punkty 1 w części zasądzającej alimenty w kwocie ponad 1.000 zł oraz w punkcie 3 i 4 ponad zaskarżoną kwotę złożył pozwany.

Apelujący zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 6 k.c. poprzez błędne zastosowanie i uznanie, że strona powodowa nie musi udowadniać swojego roszczenia a tym samym nieudowodnienie i nieprzeprowadzenie przez powoda dowodów na okoliczność wysokości usprawiedliwionych wydatków a tym samym nieuprawnione działanie sądu polegające na ustalaniu wydatków powódki poprzez sprawdzanie stron internetowych;
2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 135 k.r.o. poprzez błędne ustalenie możliwości zarobkowych matki powoda poprzez pominięcie przy ustalaniu tych możliwości wszystkich dodatków, które otrzymuje do pensji; mimo, załączonych do akt sprawy wyciągów z konta bankowego;
3. naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 321 k.p.c. poprzez orzeczenie alimentów ponad żądanie strony powodowej, tj. zasądzenie alimentów od dnia 01.019.2019 r. a nie od dnia uprawomocnienia się wyroku;
4. błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie przez Sąd I Instancji za podstawę rozstrzygnięcia, ustalenie, że:
 - a) wydatki powódki wynoszą 2600 zł miesięcznie mimo iż załączony do akt sprawy materiał dowodowy nie pozwala na ustalenie takiej kwoty, gdyż w aktach sprawy brak dowodów na okoliczność ponoszenia wydatków;
 - b) wydatki pozwanego wynoszą 4580 zł i ustalenie, że wydatki pozwanego na wyżywienie odpowiadają wydatkom 7 letniej dziewczynki, a koszty jego odzieży są niższe niż wydatki 7letniej dziewczynki; w wydatkach tych nie uwzględniono utrzymania domu w Wielkiej Brytanii, czy żony;
 - c) pominięcie w ustaleniach (mimo znajdujących się w aktach sprawy dokumentach), że w stosunku do pozwanego ogłoszono upadłość;
 - d) ustalenie na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, że pozwany na pokrywać 67% kosztów utrzymania córki, mimo iż jej matka osiąga porównywalne dochody;
5. naruszenie art. 27 k.r.o. poprzez błędne zastosowanie i ustalenie, że pozwany nie ma obowiązku aby utrzymywać żonę, a obowiązek alimentacyjny na dziecko jest ważniejszy niż łożenie na dziecko;
6. naruszenie prawa procesowego tj. art. 299 k.p.c poprzez uznanie, że przesłuchanie matki powódki nie jest konieczne, w sytuacji gdy materiał dowodowy przedłożony przez powódkę był niewystarczający i samodzielnie czynienie przez sąd ustaleń w zakresie wydatków mieszkaniowych powódki, których w rzeczywistości ponosić nie musi,
7. naruszenie prawa materialnego tj. art. 129 § 2 k.r.o. poprzez ustalenie, że pozwany ma pokrywać 67% kosztów utrzymania powódki.

Wskazując na powyższe naruszenia apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego Poznań Nowe Miasto i Wilda z dnia 19.05.2019 r. poprzez oddalenie powództwa ponad kwotę 1000 zł począwszy od uprawomocnienia się orzeczenia, oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania w II instancji, w tym kosztów zastępstwa prawnego, według norm przepisanych. Ewentualnie z ostrożności procesowej wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na apelację pozwanego, powódka reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

Na wstępie należy wskazać, że Sąd Rejonowy w oparciu o rzetelnie oceniony materiał dowodowy dokonał w sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne, które to ustalenia Sąd Okręgowy przyjmuje jako własne. Na aprobatę zasługują również rozważania prawne Sądu Rejonowego. Sąd Rejonowy rozstrzygając sprawę w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów, dokonaną ocenę dowodów cechuje dostateczna wszechstronność i staranność. Poczynione ustalenia faktyczne znajdują oparcie w zaoferowanym przez strony materiale dowodowym.

Sąd Okręgowy nie podzielił argumentacji apelującego, że dopiero na etapie postępowania apelacyjnego powstała potrzeba powołania dowodów wskazanych w apelacji i pominął jako spóźnione wnioski dowodowe zgłoszone w apelacji pozwanego (art. 381 k.p.c.). Ubocznie należy wskazać, że dokumenty objęte wnioskiem dowodowym zostały złożone bez tłumaczenia. Niewątpliwie w interesie strony, składającej wniosek o dopuszczenie dowodu z dokumentu, jest złożenie tego dokumentu w takiej formie, która umożliwi wykorzystanie go jako materiału dowodowego. Strona winna zadbać o to, aby dokument sporządzony w języku obcym został przetłumaczony na język polski. Sąd odwoławczy nie dopatrył się podstaw do zastosowania art. 256 k.p.c. i przetłumaczenia dokumentu z urzędu.

Nietrafny okazał się zarzut błędu w ustaleniach faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji.

W ocenie Sądu odwoławczego Sąd I instancji, opierając się na zaoferowanym przez strony materiale dowodowym, należyty sposób ustalił usprawiedliwione potrzeby zarówno małoletniej powódki jak i pozwanego, zakres możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego oraz poziom dochodów matki małoletniej powódki. Zastrzeżeń nie budzi ustalony przez sąd zakres potrzeb obejmujących w szczególności wyżywienie i zakup odzieży a także zakres wydatków związanych z obowiązkiem szkolnym, ubezpieczeniem i utrzymaniem mieszkania. Zarzut naruszenia art. 6 k.c. nie jest uzasadniony. Nadto wbrew twierdzeniom apelującego Sąd Rejonowy ustalił, że w stosunku do pozwanego ogłoszono upadłość oraz uwzględnił, że pozwany ponosi koszty utrzymania domu w kwocie 400 zł (k. 4 uzasadnienia). Z ustaleń sądu wynika również jakie zobowiązania ciąży na pozwanym, nie mogą one jednak wyprzedzać obowiązku alimentacyjnego wobec małoletniej powódki. Ponadto nie budzi wątpliwości, w świetle ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd, że pozwany osiąga dochód w kwocie przekraczającej 8000 zł, który pozwala na zaspokojenie potrzeb małoletniej powódki w takim zakresie jak określił to Sąd I instancji. Marginalnie należy zauważyć, że podczas pobytu w Wielkiej Brytanii pozwany zobowiązany był do uiszczania na rzecz małoletniej powódki alimenty w kwocie 360 zł co wg kursu funta z dnia orzekania (30 grudnia 2021 r.) wynoszącego 5,4702 odpowiadało by kwocie około 1970 zł.

Ponadto Sąd I instancji w sposób należyty ocenił wydatek, który pozwany zobowiązał się ponosić tytułem renty na rzecz byłej żony, argumentacji przytoczonej przez Sąd pozwany na podważył.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się naruszenia prawa procesowego art. 321 k.p.c. Sąd I instancji należyte uzasadnił swoje rozstrzygnięcie w zakresie określenia terminu początkowego płatności ustalonych alimentów. Sąd zasądzając alimenty od dnia wniesienia pozwu pomimo braku wyraźnego wniosku z tym zakresie nie orzekł ponad żądanie. Co do zasady świadczenie alimentacyjne ma zapewnić środki na bieżące utrzymanie, na bieżące potrzeby dziecka i generalnie zasądzone jest od dnia wniesienia pozwu. Wyjątek stanowią alimenty orzeczone w wyroku rozwodowym, które przysługują od dnia uprawomocnienia orzeczenia.

Niezasadny okazał się również zarzut naruszenia art. 299 k.p.c. W pierwszej kolejności należy zauważyć, że z treści uzasadnienia wyroku wynika, że sąd pominął dowód z przesłuchania matki powódki w charakterze strony z uwagi na jej niestawiennictwo na rozprawie. Ponadto wymaga podkreślenia, że dowód z przesłuchania stron jest dowodem fakultatywnym. Sąd orzekający powinien ustalić, czy w konkretnej sprawie zachodzi potrzeba przeprowadzenia tego dowodu. Potrzeba może wynikać z istniejących w konkretnej sprawie uwarunkowań. Ze względu na fakultatywność

dowodu z przesłuchania stron, jego nieprzeprowadzenie nie może co do zasady stanowić podstawy odwoławczej (por. wyrok SN z 7.2.2001 r., V CKN 176/00, Legalis). W orzecznictwie przyjmuje się jednak, że art. 299 k.p.c. może być podstawą obowiązku sądu w zakresie przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron, jeżeli ten dowód mógł wpłynąć na wynik sprawy przez umożliwienie wyjaśnienia kwestii spornych lub gdy był to jedyny dowód w sprawie (por. wyrok SN z 5.6.2009 r., I PK 19/09, Legalis; wyrok SN z 8.12.2000 r., I CKN 1129/99, Legalis; wyrok SN z 2.8.2007 r., V CSK 124/07; wyrok SN z 18.2.2010 r., II CSK 369/09, Legalis).

Sąd odwoławczy nie dopatrzył się również naruszenia prawa materialnego w szczególności art. 27 kro, art. 135 kro.

Nie budzi wątpliwości, że na pozwanym ciąży wynikający z art. 27 kro obowiązek zaspokajania potrzeb rodziny. Rodzaj i zakres potrzeb, które powinny zostać zaspokojone, zależy od uzasadnionych i indywidualnych okoliczności dotyczących każdego z członków rodziny. Pozwany nie wykazał, by wskazany obowiązek stał na przeszkodzie zasądzeniu na rzecz powódki alimentów w kwocie ustalonej przez Sąd I instancji.

Podstawę prawną zgłoszonego żądania stanowił art. 133 § 1 k.r.o., w świetle którego rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z jego majątku wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Wskazany przepis nie normuje wyczerpująco obowiązku alimentacyjnego rodziców wobec dziecka, formułuje jedynie przesłanki ogólne ich odpowiedzialności, co sprowadza potrzebę odpowiedniego stosowania innych przepisów. Zastosowanie ma zatem art. 135 k.r.o., zgodnie z którym zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (§ 1). Przepis art. 135 § 2 k.r.o. stanowi natomiast, że wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie.

Pozwany nie czyni osobistych starań o wychowanie i utrzymanie małoletniej, w zasadzie nie uczestniczy w wychowaniu córki, w związku z tym w pełni uzasadnione jest obciążenie pozwanego obowiązkiem pokrywania potrzeb małoletniej w takim zakresie jak uczynił to Sąd I instancji.

Apelacja pozwanego podlegała zatem oddaleniu jako bezzasadna na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania wywołanego apelacją pozwanego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Zasądzona na rzecz powódki kwota obejmuje koszty zastępstwa procesowego udzielonego powódce w postępowaniu apelacyjnym.

Alina Szymanowska